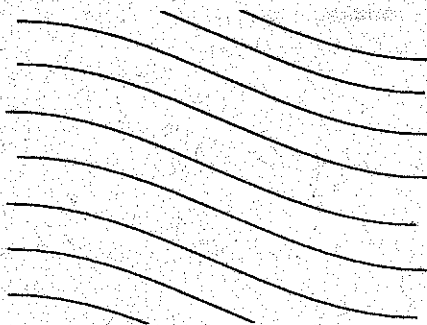

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

OKTOBER 1995/10

▲ DOMA IN V SVETU ● Nagrajena tudi andragoška delavca ● Zahvata ● Pregled izobraževanja in učenja odraslih ● Izobraževanje odraslih v prehodnem obdobju ● Mednarodna uveljavitev slovenskih raziskovalcev izobraževanja odraslih ● Metode primerjalne andragogike ● Eurodelphi: priložnost izobraževanja odraslih v Evropi
▲ KOTIČEK JE VAŠ ● Računalniška komunikacija na Centru za dopisno izobraževanje Univerzum ● Središče za spodbujanje učenja na DOBI ▲ POSVETI, KONFERENCE ● Educational Leadership International ▲ PRIPRAVLJAMO ● Izobraževanje iz nevrolingvističnega programiranja ● Delavnica Stephana Haslama ▲ IŠČEMO PRAVE IZRAZE ▲ NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije, Urednik: Peter Monetti

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemaajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča, in Peter Monetti - urednik Novičk.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881, elektronska pošta:

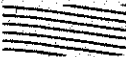
X.400: S=SAEC;OU=GUEST;PRMD=AC;ADMD=MAIL;C=SI

RFC-822: saec@guest.arnes.si

DECnet: STENAR::LJACRS

DOMA IN V SVETU

Nagrajena tudi andragoška delavca Med letošnjimi nagrajenci v vzgoji in izobraževanju sta Mirjam Perovič in Zoran Jelenc

V četrtek, 5. oktobra 1995, na svetovni dan učiteljev, ki ga je razglasil Unesco, smo praznovali tudi andragogi in andragoški delavci. Med 11 nagrajenci sta bila tudi Mirjam Perovič in dr. Zoran Jelenc, ki sta prejela nagrado Republike Slovenije za dolgoletno prizadevno delo v izobraževanju odraslih.

Imeti delo in ljudi rad, biti prijazen in sproščen, usmerjati ljudi v učenje iz socialnih potreb ali drugih interesov, se pogumno spoprijemati z novimi področji - vse to je znala in zmogla letošnja nagrajenka Mirjam Perovič, profesorica pedagogike in direktorica Agencije "Tolminska".

Ob koncu 70. let se je pri nas problem brezposelnosti šele začel pojavljati. Slutiti obseg sprememb in težav, jih zaznati, strokovno ovrednotiti, predvsem pa pravočasno reševati - to je bilo že takrat njeno temeljno prizadevanje.

Na Zavodu za zaposlovanje je kot andragoginja pripomogla k urejanju presežkov delavcev. Sodelovala je pri pripravi izobraževalnih programov in prav v dodatnem izobraževanju videla najustreznejšo in dolgoročnojšo obliko reševanja za posameznika in družbo. Razvila je prvi javni vprašalnik, ki je sistematično prikazoval podatke o potrebah zaposlenih po izobraževanju.

Začasne zdravstvene težave niso ovirale njenih želja in zmožnosti po ustvarjanju novega. Njeno drugo obdobje izobraževalnega dela označimo, najbolj zgovorno, če rečemo, da je "ljudska izobraževalka". Rojstna Tolminska se ji je z vsemi naravnimi danostmi pa tudi potrebami sorojakov Tolmincev po izobraževanju ponujala kot izziv za združevanje lokalnega razvoja z izobraževanjem. Svoje strokovne in organizacijske izkušnje, osebno predanost, čustveno navezanost na kraje in ljudi, med katerimi živi, je usmerila k izobraževanju. Po njeni zaslugi se mladi usposabljajo za delo v gostinstvu in turizmu, doma poiščejo možnost zaposlitve - to pa je za demografsko ogroženo območje zelo pomembno. Pripravlja različne programe spopolnjevanja za domačine. Bila je med prvimi, ki je začela sodelovati pri projektu Študijski krožki. Za te krožke je navdušila tudi ljudi v "izobraževalno nedotaknjenih predelih", kot so Drežnica, Šentviška planota, Pečine, Breginjski kot in Cerkno. Znala jih je zblížati ter jim pokazati, kako lahko sami izboljšajo življenjske razmere v krajih, kjer živijo. Z izjemnim poslušom za potrebe ljudi, s spodbujanjem in povezovanjem tistih, ki so se včlanili v študijske krožke, je vnesla na Tolminsko pravi izobraževalni nemir.

Bogato in plodno je delo dr. Zorana Jelenca, direktorja Andragoškega centra Slovenije, na vzgojno izobraževalnem področju, kjer deluje nad 30 let. Začetki strokovnega dela izhajajo iz svetovalne dejavnosti staršem, otrokom in učiteljem. Veliko je prizadevanja in strokovnih prispevkov, s katerimi je dr. Zoran Jelenc spodbujal in razvijal vzgojne posvetovalnice, kakršne poznamo danes.

Vse njegovo nadaljnje delo pa je povezano z izobraževanjem odraslih. Živel in deloval je za uresničevanje vizije in koncepta vseživljenjskega učenja in izobraževanja. Gotovo je vesel, da bo prav leto 1996 mednarodno leto vseživljenjskega učenja in izobraževanja. Prav to je tisto, za kar si je ves čas prizadeval. Težko je bilo prodirati in navduševati javnost za spodbujanje izobraževanja odraslih po andragoških načelih. Premagati je bilo treba predstave, da je šolanje vezano na mladost, ki ji sledijo le še leta dela. Prosvetljevanje je bilo povezano z obilo študija, s trdim delom in z vztrajnostjo, in prav to odlikuje Zorana Jelenca. Povezoval se je s strokovnjaki, spremljal razvoj in razčlenjeval tuje izkušnje ter z osebno prepričljivostjo vztrajal, da so se sodobna spoznanja o zmožnostih odraslih upoštevala tudi pri nas. Čedalje več pa je bilo tudi potreb po znanju in izobrazbi ljudi.

Vztrajno strokovno delo na organizacijskem, razvojnem in raziskovalnem področju je počasi, vendar sproti želo sadove:

- za izobraževanje odraslih se namenja denar iz proračuna,
- ureja se zakonodaja,
- ustanovljen je Andragoški center Republike Slovenije,
- izdelan je študijski program za andragoge na filozofski fakulteti.

Da so bila strokovna prizadevanja prav usmerjena, potrjuje njegovo članstvo v številnih mednarodnih znanstvenih organizacijah in sodelovanje pri mednarodnih projektih. Po njegovi zaslugi se Slovenija na tem področju lahko primerja s svetom. Dr. Zoran Jelenc je avtor in urednik prve slovenske terminologije za izobraževanje odraslih, številnih publikacij, študij, monografij, člankov in referatov (nad 400 enot).

Svoje obsežno strokovno delo sam najlepše označi, z besedami: "Poslanstvo vidim v razvijanju kulture učenja in izobraževanja odraslih v Sloveniji."

Veselimo se z nagrajencema in jima prisrčno čestitamo!

Maša Stavanja, ACS

Zahvala

Ob podelitvi nagrade RS za izobraževanje sem poleg mnogih osebno sporočenih čestitk prejel še številne pisne. Vsem, ki ste mi čestitali tako, se najlepše zahvaljujem za pozornost in naklonjenost.

Zoran Jelenc

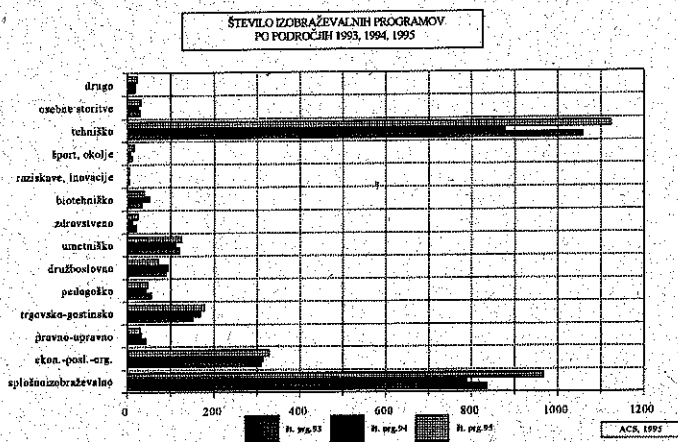
Pregled izobraževanja in učenja odraslih Izvajalci in programi 1995/96

Jesen sploh ne bi bila prava, če je ne bi zaznamovali z izdajo Pregleda izobraževanja in učenja odraslih, ki je dosežek skupnega dela Andragoškega centra Slovenije in vseh vas, ki ste za publikacijo prispevali svoje znanje in izobraževalne programe.

V letošnjem pregledu, že sedmem po vrsti, 213 organizacij (največ doslej), ki izobražujejo odrasle, predstavlja podatke o svojih skoraj 3000 programih. Kot že vsa leta doslej smo podatke zbirali z vprašalnikom. Po vrnjenih vprašalnikih lahko sklepamo, da zajema pregled večji del organizacij, ki razvijajo in izvajajo izobraževanje odraslih v Sloveniji in večino programov izobraževanja odraslih, ki bodo v tem študijskem letu na voljo. Vsi programi, ki potekajo v izobraževalnih organizacijah, niso objavljeni, saj vedno več organizacij meni, da je to poslovna skrivnost. Nekatere organizacije uresničujejo bistveno več programov, vendar so se odločile, da jih bodo objavile le nekaj. Res pa je tudi, da vedno več organizacij predstavlja ponudbo svojih programov v posebnih publikacijah.

Tako kot prejšnja leta se tudi letos kaže izrazito neenakomerna porazdelitev izvajalcev in izobraževalnih programov v Sloveniji. Najbogatejša bogata ponudba izobraževalnih programov je v ljubljanski regiji 1087, sledita gorenjska 351 in celjska 327 regija. Najmanj pa, tako kot lani, zasavska, posavska in kraško-notranjska regija. Ne smemo pozabiti, da se ti podatki nanašajo samo na podatke o številu izvajalcev in programov, ki so objavljeni. Če te podatke primerjamo z odraslim prebivalstvom, je v Sloveniji v povprečju 540 prebivalcev na en program. Največ izbire imajo odrasli v ljubljanski regiji (384 ljudi na en program), gorenjski (443 na program) in severnoprimerjski (459 odraslih na program). Tako kot s programi je tudi z izvajalskimi organizacijami. Največ jih je v ljubljanski regiji (96, kar je 45 % vseh izvajalcev iz Pregleda), sledita še gorenjska - 25 izvajalcev (12 % vseh) in mariborska regija s 23 izvajalci (15 %).

Večina programov je zopet namenjena izpopolnjevanju in usposabljanju ter neformalnemu izobraževanju. Ko pogledamo, koliko je programov po posameznih ožjih področjih izobraževanja, zaradi lažjega grafičnega prikaza smo jih združili v 14 - dobimo stanje, ki ga prikazuje spodnja slika.

In katero izobraževalno področje je letos najpopularnejše? Tako kot leto poprej - tehnično področje, ki je zdaleč največje. Obsega 37.5 % (lani 34.5 %) vseh programov. V to področje smo uvrstili programe strojništva, elektrotehnike, gradbeništva, rudarstva in metalurgije, kemije, farmacije, lesa-papirništva-grafike, tekstila-usnjarstva, gumarstva, tehniške varnosti, varstva pri delu, prometa, matematike in statistike, standardizacije in kakovosti, naravoslovja in računalništva. Samo računalniških programov je 530 (lani 380), to znaša 47.2% (lani 43 %) vsega tehničnega področja in 17.7 % (lani 15 %) celotne programske ponudbe. Splošnoizobraževalno področje, kamor sodijo osnovnošolsko izobraževanje, usposabljanje za delo, verstvo in teologija, osebnotna rast, vsi jezikovni programi in splošni programi univerze za tretje življenjsko obdobje, zajema 32.3 % (lani 31 %) vseh izobraževalnih programov za odrasle. Sorazmerno obsežno je tudi ekonomsko-poslovno-organizacijsko področje, ki v celoti obsega 11 % (lani 12.4 %). V to področje smo uvrstili programe ekonomike, poslovno finančne dejavnosti, knjigovodstva, računovodstva, podjetništva in obrti, marketinga, vodenja, projektnega dela in administrativne dejavnosti. Preostalih 19.2 % programov je razvrščenih v 11 področij: pravno-upravno, trgovsko-gostinsko, pedagoško, družboslovno, umetniško, zdravstveno, biotehnično, raziskovalno-inovativno, šport in okolje, osebne storitve in drugo.

V primerjavi s preteklim študijskim letom se je zmanjšala ponudba programov na biotehničnem, naravoslovnem in družboslovnem področju, povečala pa skoraj na vseh preostalih, največ na splošnoizobraževalnem (za 22 %), tehničnem (za 28 %) in zdravstvenem (še enkrat več programov je letos) področju.

Knjižni izdaji Pregleda izobraževanja in učenja odraslih je dodana tudi različica na računalniških disketah.

Ponudba je velika. Pregled pa uporaben samo takrat, kadar ga dobijo tisti, ki ga potrebujejo. Upamo, da ta cilj dosegamo tudi s tem, da je knjiga na voljo v vseh slovenskih splošnoizobraževalnih knjižnicah. In pa še cena: 5.670 tolarjev (z vračunanim prometnim davkom).

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Izobraževanje odraslih v prehodnem obdobju

Novo raziskovalno omrežje ESREA

Na seji Izvršnega odbora Evropskega združenja raziskovalcev izobraževanja odraslih (ESREA), ki je bila v Stroblu, Avstrija, dne 17. septembra 1995, je bilo na predlog Andragoškega centra Slovenije ustanovljeno raziskovalno omrežje na temo Izobraževanje odraslih v prehodnem obdobju. Predlog je bil podan na podlagi soglasnega sklepa predstavnikov srednje- in vzhodnoevropskih ter baltskih držav, zbranih na mednarodni konferenci, ki je bila v Ljubljani, 10. in 11. marca 1995. (O tem smo v Novičkah že poročali marca 1995/3).

Razlogov za postavitev novega raziskovalnega omrežja je več. Naša raziskava Stanje raziskovanja izobraževanja odraslih v srednje- in vzhodnoevropskih državah - tudi o njej smo že poročali v Novičkah (oktober 1994/10) je pokazala, da imajo spremenjene družbene, gospodarske in politične razmere v nekdanjih evropskih socialističnih državah močan, večinoma neugoden vpliv na stanje in razvoj izobraževanja odraslih v tem delu sveta. Čeravno ne moremo vsega posplošiti na vse obravnavane države, je prevladujoča slika ta, da je izobraževanje odraslih prepuščeno zakonitostim trga in tržnega gospodarstva in da ga vlade teh držav obravnavajo kot otroka komunizma, ki naj se postavi sam na svoje noge. V kriznih gospodarskih razmerah mu to seveda ne uspeva. Pač v novih razmerah nastaja veliko novih potreb po izobraževanju in učenju odraslih, tudi takšnih, ki bi lahko pripomogle k uspešnejšemu in hitrejšemu razvoju teh držav (npr. razvoj kadrov za vsa področja dela in življenja, splošno in državljansko izobraževanje itn.). Zanimivo je, da od splošnega in neugodnega vzorca najbolj odstopajo države, ki so se osamosvojile po zlomu socialistične družbene ureditve, to so vse baltske države in Slovenija; v teh državah se pozitivno povezujeja intenzivno delovanje (ponekod kar navdušenje) andragogov in državna podpora. Raziskava je pokazala, da je vredno te pojave primerjalno in empirično raziskovati, seveda pa je s takšnimi raziskavami mogoče tudi vplivati na spreminjanje stanja v izobraževanju odraslih.

Ker je bila seja Izvršnega odbora ESREA na veliki mednarodni konferenci na temo Učenje odraslih indružbena participacija: Spremembe pri raziskovanju, so se v Stroblu sestali za to področje zavzeti raziskovalci, da bi se dogovorili o začetku delovanja omrežja. Strinjali so se, da je novo omrežje potrebno in se pogovorili o mogočih raziskovalnih temah. Navajali so te: podrobnejše preučevanje pojma 'tranzicija' iz različnih zornih kotov: iz filozofskega, političnega, družbenega idr; izobraževanje odraslih in spreminjanje in spreminjanje izobraževanja odraslih; spreminjanje zavesti in vrednot; samoorganiziranje posameznikov v skupinah; motivacija za izobraževanje odraslih; politični položaj izobraževanja odraslih; sistemsko urejanje izobraževanja odraslih; vloga in položaj izobraževanja odraslih v novih družbenih razmerah; vloga države in trga pri izobraževanju odraslih; nova konceptualizacija izobraževanja in učenja odraslih; primerjalno raziskovanje izobraževanja odraslih itn. Vse teme, tudi tiste, ki so oblikovane bolj splošno, so povezane z vprašanji in razvojem izobraževanja odraslih in so praviloma interdisciplinarne. Za tematiko se niso zanimali le raziskovalci iz nekdanjih socialističnih držav, ampak tudi drugi. Navsezadnje zato, ker prepoznavajo prehodna obdobja tudi v drugih, npr. zahodnoevropskih državah; kot primer so navajali države, ki postajajo del Evropske Zveze (Avstrija, Skandinavija), pa tudi druge, ki vanjo že včlanjene.

Kot primerno institucijo, kjer naj bi bil sedež omrežja, so med potencialnimi člani označili Andragoški center Slovenije. To še toliko bolj, ker je bil na že omenjeni konferenci v Ljubljani sprejet predlog, da se pri slovenskem Andragoškem centru ustanovi Regionalno informacijsko-dokumentacijsko središče za raziskovanje izobraževanja odraslih v državah srednje in vzhodne Evrope ter baltskih državah.

Načelno je bilo dogovorjeno, da bo prvo srečanje raziskovalcev, članov novega omrežja leta 1996 v Talinu, Estonija.

V evropskem združenju raziskovalcev izobraževanja odraslih (ESREA) sicer tas čas že deluje enajst raziskovalnih omrežij, ki povezujejo raziskovalce različnih vprašanj

izobraževanja in učenja odraslih. Tudi v Ljubljani smo že (leta 1993) gostili člane enega od teh, ki se ukvarja z raziskovanjem trga delovne sile in izobraževanja odraslih.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

ESREA '95 Mednarodna uveljavitev slovenskih raziskovalcev izobraževanja odraslih

Učenje odraslih in družbena participacija - spremembe pri raziskovanju je bila tema letošnje konference ESREA 95 (European Society for Research on the Adult Education oz. Evropsko združenje raziskovalcev izobraževanja odraslih), organizirana od 18. do 22. septembra v sodelovanju z Avstrijskim ministrstvom za izobraževanje in kulturo in Ministrstvom za znanost, raziskovanje in umetnost. Konferenca je potekala v Državnem inštitutu za izobraževanje odraslih (Bundesinstitut für Erwachsenenbildung) v Stroblu. Privabila je 93 raziskovalcev iz sedemindvajsetih držav, ne le iz Evrope, kar naj bi se pričakovalo iz njenega naslova, temveč tudi iz ZDA, Kanade, Izraela ipd. V slovenski skupini je bilo enajst udeležencev, od tega pet iz Andragoškega centra, in je bila skupaj z Avstrijo, druga najbolj zastopana država.

Na konferenci so bile predstavljene nekatere raziskave na področju izobraževanja odraslih, obravnavali pa so tudi možnosti za spreminjanje zdajšnjih raziskovalnih prijemov in programov. Glede na tako zasnovanost so organizatorji konference postavili tele cilje:

- spoznati preteklost in zgodovinsko determiniranost izobraževanja odraslih;
- obravnavati pereča vprašanja na tem področju, npr. vlogo žensk v izobraževanju odraslih, izobraževanje odraslih in trg delovne sile, raziskovanje biografij, nadaljnje poklicno spopolnjevanje/izobraževanje, predstavitev mednarodnih razvojnih projektov, novih metod in alternativnih načinov učenja;
- predlagati spreminjanje nekaterih konceptov in prijemov v izobraževanju odraslih, npr. večjo samostojnost pri učenju, razvijanje koncepta vseživljenjskega učenja v Evropi ipd.

Dopoldan so bila organizirana plenarna predavanja in ponujala teoretični okvir, popoldan, v okviru delavnic z naslovi: Aktivno državljanstvo, Poučevanje in učenje, Izobraževanje in delo ter participativno raziskovanje, pa so bili predstavljeni različni prispevki. Posamezniki so se lahko udeležili ene delavnice oz. ene obravnavane problematike ali pa sodelovali v različnih skupinah.

Metode dela so temeljile na aktivni participaciji udeležencev. Avtor je na kratko predstavil poglobitve iztočnice svojega prispevka. Na podlagi prebranega prispevka in njegove predstavitve je razpravljalec podal svojo oceno in kritiko, nato pa je sledila razprava, v kateri so lahko sodelovali vsi udeleženci.

Ne glede na razlike v kulturnih in strokovnih okoliščinah, je udeležencem uspelo uresničiti cilje konference, pokazali so pa tudi zanimanje na nadaljnje sodelovanje.

Poleg tega da je bila številčno zelo dobro zastopana na konferenci, je imela Slovenija zelo viden delež tudi v programu konference.

Plenarni referat - uvodno predstavitev za panelno razpravo - je imel dr. Zoran Jelenc (ACS) na temo: Spreminjanje raziskovanja v baltskih ter srednje- in vzhodnoevropskih državah.

Z referati pa so nastopile:

- Alenka Janko (ACS): Programi opismenjevanja za različne ciljne skupine;
- dr. Jurij Jug (FOV): Usmeritve ljudskih univerz, univerzitetnega izobraževanja odraslih in ljudskih visokih šol v Sloveniji;
- dr. Ana Krajnc (FF): Spreminjanje izobraževanja odraslih, ki je potrebno za človekovo avtonomijo in dejavno vlogo pri učenju;
- mag. Nives Ličen (FF): Socialna participacija in izobraževanje odraslih v Sloveniji v preteklosti in danes;
- mag. Irena Marinko (LEILA): Vsebine izobraževanja in usposabljanja, ki jih želijo delodajalci;
- dr. Nena Mijoč (FF): Razvijanje avtonomije z izkušenskim učenjem;
- Jasmina Mirčeva (ACS): Evalvacijska raziskava študijskih krožkov kot dejavnika razvoja lokalnih skupnosti v Sloveniji;
- mag. Ester Možina (ACS): Pismenost za vsakodnevno življenje ali nefunkcionalno opismenjevanje in Upravljanje izobraževanja odraslih na lokalni ravni v Sloveniji.

Kot povabljene razpravljalke izbranih referatov v skupinah so nastopile: Alenka Janko, dr. Ana Krajnc, mag. Irena Marinko, mag. Ester Možina, mag. Vida Mohorčič Špolar.

Kot vodja skupinske razprave je nastopila: mag. Vida Mohorčič Špolar (v skupini Participacijske raziskave).

Slovenski nastop na konferenci lahko ocenimo kot zelo uspešen. To lahko rečemo na podlagi ocen, da so bile naše raziskave in predstavitve zelo kakovostne, kot tudi za aktivno nastopanje v vseh delih konferenčnega programa. Dan, ko je uspešno nastopila večina slovenskih udeležencev, so malce v šali malce zares označili kar kot "slovenski dan". Za projekt Študijski krožki so se zelo zanimali Švedi (dežela študijskih krožkov), ki so Sloveniji ponudili intenzivno sodelovanje in skupno primerjalno raziskovanje študijskih krožkov.

S predstavniki Univerze v Gradcu smo se dogovorili o medsebojnih obiskih študentov (izmenični obiski univerz v Gradcu in Ljubljani).

Gradivo s konference je v knjižnici ACS.

Jasmina Mirčeva, dr. Zoran Jelenc, ACS

Mednarodni seminar Metode primerjalne andragogike

V Bambergu, na Bavarskem je bil od 24. do 27. septembra 1995 mednarodni seminar strokovnjakov, ki se ukvarjamo s primerjalno andragogiko - primerjalnim raziskovanjem v izobraževanju odraslih. Priredilo ga je Mednarodno združenje za primerjalno andragogiko (International Society for Comparative Adult Education - ISCAE), ki mu predseduje profesor andragogike na Univerzi v Bambergu, prof. dr. Jost Reischmann. Seminarja se je udeležilo 31 strokovnjakov za primerjalno andragogiko iz 14 držav z vsega sveta, med njimi sva bila dva iz Slovenije (poleg mene še prof. dr. Ana Krajnc).

Zbrani strokovnjaki so se namenili obravnavati metode primerjalnega raziskovanja izobraževanja odraslih (andragogike), ki je bila ožja tema seminarja. Očitno pa je bilo takšno srečanje po daljšem času (zadnje, vendar le neformalno srečanje mnogih članov združenja je bilo na mednarodni konferenci Premislek o izobraževanju odraslih in razvoju, v Ljubljani, oktobra 1993) potrebno tudi za pogovore o drugih temah, ki zadevajo primerjalno raziskovanje andragogike. To so zlasti (in spet) razprave o pojmovanju izobraževanja odraslih, o andragogiki ter primernosti in potrebnosti te posebne znanstvene panoge, ki jo mnogi včlenjujejo v pedagogiko. Veliko pa jih meni da, izobraževanje odraslih sploh ni enotno in kakor koli skupno opredeljivo področje, zato se jim tudi ne zdi primerno govoriti o njem kot znanstveni panogi.

Kakor koli že, seminar je potekal zanimivo - tako da bi ga bilo vredno posnemati tudi ob naših strokovnih srečanjih. Za vsak predstavljeni referat je bil določen razpravljalec (koreferent), ki je imel nalogo, da iz metodološkega zornega kota in z uporabo strogih meril za znanstvenoraziskovalno delo oceni prispevek. Takšni predstavitvi je sledila splošna razprava. Vsi referenti so bili izbrani in povabljeni k sodelovanju z dogovorjeno temo.

Poglavitni temi, ki sta bili obravnavani na seminarju, sta bili:

- Comparare humanum est (paneina razprava z udeleženci, ki živijo na narodnostno in kulturno mešanih območjih; v tej razpravi je sodelovala tudi prof. Ana Krajnc);
- Stanje primerjalnega raziskovanja: katere so veljavne, sprejete, temeljne podmene, strukture, vsebine in metode primerjalne andragogike. V tem sklopu sta se zvrstili temi: Zakaj primerjamo, Kakšni so standardi struktur, vzorcev in metod.

V programu pa je bila večina časa namenjena temi Problemi in skrite pasti:

Ob tej so kritično in analizno obravnavali dogodke v primerjalnem raziskovanju andragogike v zadnjih letih. Med te so razpravljalci uvrstili štiri pomembnejša objavljena knjižna dela ter nekatere vidne primerjalne raziskovalne projekte, zlasti njihove metodološke prijeme in ugotovitve.

Med raziskovalnimi projekti, ki so bili tako obravnavani, je bil tudi skupni projekt Unescā in Evropskega združenja raziskovalcev izobraževanja odraslih Stanje raziskovanja izobraževanja odraslih v evropskih državah. Ker je del tega projekta (za območje srednje- in vzhodnoevropskih držav) potekal v Andragoškem centru Slovenije,

so me kot njegovega nosilca naprosili, naj podam nekaj kritičnih pogledov na njegovo zasnovano in izpeljavo ter svoje izkušnje pri tem raziskovalnem delu.

Čeravno posvet ni dal določno oblikovanih sklepov glede postavljenih vprašanj, je bil koristen in ga lahko ugodno ocenim predvsem zato, ker se je zbralo sorazmerno veliko svetovno znanih strokovnjakov, ki so se dogovorili o nadaljnjem delu in sodelovanju pri primerjalnem raziskovanju izobraževanja odraslih. Potrdili so tudi delujoče organe združenja in jim podaljšali mandat do prihodnje konference.

Med predlogi, ki so bili sprejeti na članskem sestanku združenja, pa je bilo Sloveniji izraženo priznanje z dvema ponudbama:

- v ožjo organizacijsko skupino vodstva združenja je bil predlagan predstavnik Slovenije;
- pri izbiranju kraja naslednjega srečanja pa so udeleženci predlagali (kot prednostno različico), naj bi bilo le-to v Sloveniji. Dodali so tudi željo, da bi bila v istem kraju in ob istem času tudi konferenca ESREA.

Odločitev o obeh predlogih so prepustili nam.

Zanimivo je, da je bila na seminarju zastopana tudi t. i. Zvezna republika Jugoslavija, ki je bila na dokumentih konference označena kar kot Jugoslavija. Kljub temu, da so strokovnjaki iz izobraževanja odraslih znani kot strpni ljudje, ki se zavzemajo za mir, mednarodno sodelovanje in sožitje med narodi in ki ne želijo, da se v stroko vmešava politika, je organizatorju mogoče očitati protokolarno napako, saj Jugoslavije ni več. Moram pa povedati, da je sodelovanje prof. dr. Dušana Savičevića iz Beograda pripomoglo h kakovosti seminarja.

Še ena zanimivost o gostitelju srečanja. Ponosni so, da imajo na univerzi katedro, ki se imenuje katedra za andragogiko (in ne kot je navadno: za izobraževanje odraslih); mislim da je ta čas edina s takšnim imenom v Nemčiji. Ime ji je dal prof. Reischmann, potem ko je postal njen predstojnik. V tem vidim znamenje, da se andragogika vendarle uveljavlja kot znanstvena in akademska veda, kljub temu da se mnenja strokovnjakov za izobraževanje odraslih po svetu o tem, ali je izraz andragogika ustrezena ali ne še močno razlikujejo.

Konferenčno in drugo pridobljeno gradivo je shranjeno v knjižnici ACS.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

